

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

De enormitate peccati ex parte pecca[n]tis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

atq; iniuriã, dum in eius aspectu qui vere vbiq;
 præsens, imo præsentissimus est, vniuersa que im-
 plet, dijudicat, ponderat, peccare non formida-
 mus? Hinc igitur mi amande, diuinam semper
 præsentiam cogita, diuini vultus aspectum ho-
 nora, diuinæ mentis puritatem vbilibet venera-
 re: & quod coram homine honesto ac probro a-
 gere verecundareris, coram deo altissimo agere
 erubescere, imo corã sanctitatis eius præsentia co-
 gitare aut desiderare non audeas, quod corã vi-
 ro bono ac sapiente loqui metueres. Deus qui p-
 pe intueñt intima cordis: & quod hominibus sunt *1. Reg. 6*
 verba oris, hoc deo sunt cogitationes cordis. Rur-
 sus, quod terreno iudici sunt opera exteriora pe-
 nes quæ iudicat: hoc deo metuendo ac iusto sunt
 desideria ipsa interna, qui affectum pro effectu
 seu opere recipit. Nimis infelix vilis atq; iniustus
 est, qui hominum magis quam dei honorat præ-
 sentiam, metuitq; iudicium. Nõ ergo id tibi cha-
 rissime meus vnquam conueniat: sed illud san-
 cti Helix vbiq; & semper mente reuolue. Vi- *Ibidem 17*
 uit dominus in cuius conspectu sto hodie. Itaque
 (sicut ait Boetius) magna nobis indicta est be-
 ne agendi necessitas: quoniam ante oculos iudi-
 cis cuncta cernentis omnia agimus.

De enormitate peccati ex parte peccãtis.

Art. X I.

Vcusque de enormitate peccati tra-
 ctatũ est ex parte dei: in quem omne
 peccatum committitur mediate vel
 immediate. Quamuis enim quedam
 peccata dicantur esse in deum, quedam in pro-
 ximum, quedam in seipsum, puta in ipsum pec-
 cantem, eo q; quorundam vitiorum immedia-

M v te ma

D I O N Y S I U S C A R T.

te materia proximumque obiectum sit deus: ut
sunt ea, quæ virtutibus Theologicis directe sunt
contraria, quorundam proximus, quorundam
ipse is qui peccat: nihilominus omne peccatum
in deum est, qui omne peccatum detestatur, pro-
hibet, punit. Lege quippe diuina omne prohibet,
aut dissuadetur peccatum. Nunc itaque exigi-
tur ordo & de peccati enormitate aliquid fari ex
parte peccantis, & hoc quantum ad homines.
Primo igitur peccati enormitas potest attendi ex
nostra inferioritate. Quo enim quis subditus le-
gislatori ac præceptori minor atque inferior est,
eo debet esse humilior, itemque subiectior. Vnde
de grauior (quo ad aliquid) videtur esse contem-
ptus, si ipse legislatori seu superiori rebellis sit: si
si maior ipse esset, aut maior eo id faceret. In or-
dine enim aut intellectualium substantiarum huius-
modi ipse vltimum locum sortitur. Nonne ergo le-
gislator ille superaltissimus deus sanctus, ado-
randus, immensus indignari plurimum poterit,
cum videt nos viles vermiculos, lutea vasa putan-
tes, vanitati ac cineri comparatos, infinitis
vitijs in anima & corpore plenos, suis non obe-
dire præceptis, suam maiestatem inhonorantes,
suorum beneficiorum non recordantes, omnibus
re ipsam incessabiliter offendentes, suis exhorta-
tionibus, quas per suos facit ministros, non ac-
quiescentes, suam quoque præsentiam non con-
suetantes? Præterea ex hac nostræ paruitatis ac vi-
litudinis consideratione etiam nos ipsi nostros in de-
um excessus vehementer exaggerare, aggraua-
re, detestari, atque de flere, & item nos ipsos alpe-
rari, reprobare, & castigare debemus: eo quod
nos pauperrimæ, miserimæ, ac vilissimæ crea-
tura

DE ENORMITATE PECC. Fo. 86.

tura mox moriturę, imo quotidie morientes do-
minum deum nostrum, deum super sublimem ac
infinitum, deum omnipotentem super gloriosissi-
mum super essentialem totiens & tam grauiter
inhonorauimus, offendimus, spreuimus, & quo-
tidie offendere non cessamus. Ecce nos puluis & cinis, nos putredo & vermis, qui velut flos egre-
dimur & conterimur, qui fugimus tanquam
vmbra, & nunquam in eodem statu manemus,
contra regem regum, contra principem vniuer-
forum, contra creatorem mundi, super laudabi-
lem, inuariabilem, & super exaltatum qui est
simplicissimus, purissimus, super splendidissimus,
ac supersanctissimus spiritus, tã frequenter tam
que enormiter præuaricati sumus, & incessanter
peccamus. Quid igitur inanissime gloriamur,
quid vanissime superbumus? Cur nos non humi-
liamus, aspernamur, deflemus, & castigamus
nos ipsos ieiunijs, ac flagellis, vigilijs, oratiõibus,
cæterisque pœnitentiæ actibus? Itaque nobis ipsis iu-
giter displiceamus, et corã supermundissimo deo
animas nostras indefinenter profundissime humi-
liemus, neminem alium contemntes. Secun-
do, peccati enormitas ex parte peccantis, p̄sa-
tur ex superioritate peccantis, vtpote ex p̄latio-
ne ac p̄sidentia eius. Quo, n. qui peccat maior est
p̄latus, princeps, seu iudex, p̄ officialis: eo ad am-
pliorẽ obligat iusticiã, charitatẽ, exemplaremque
vitã, p̄sertim cū (teste phõ) iudex & p̄sident de-
beat eẽ vira lex, & æq̄tas anãta. Vñ pctã eius
enormiora reddunt, p̄sertim si in spiritalib. præ-
sit & prædicationi ac doctrinã intendere habe-
at. Vnde quod homini simplici esset veniale, aut
simplex peccatũ mortale; talib. fit mortale: et nõ
nunquam

Gene. 18.

Iob. 14. ?

DIONYSIVS CARTH.

nunq̄ etiam dupliciter, multipliciterq̄ mortale

Tertio, peccati enormitas, quo ad peccanti accipi potest ex pte gradus vel ordinis eius q̄ peccat. Quemadmodum grauius est peccatum sacerdotis, magistri, siue doctoris, q̄ idiotæ ac b

ci. Quarto, ex parte scientiæ eius qui peccat

Cuius quo maior fuerit literatura, eo fit grauius

Luc. 12 eius culpa, semper ceteris paribus, Christo p̄stante, qui ait: Seruus sciens voluntatem domini

Iaco. 4 sui, & non faciens: plagis v̄apulabit multis. Iacobus quoq̄ apostolo, qui ait, Scienti bonum, &

1. Pet. 2. non facienti: peccatum est illi. Etenim sicut p̄ceptor

ceps asserit apostolorum, Melius erat non agnoscere viam iustitiæ, q̄ post agnitiõem retrorsum

reuertere. Quinto, ex parte virtutis. Quo enim melius in ampliori interdum p̄fectione vixit, &

ritior fuit: eo si ad vitam reuertatur carnalis abominabilior demonstratur ac vilior, semper

teris paribus. Tales sunt qui cum spiritu corrupti: carne consummantur. Sexto, ex parte

tus aut p̄fessionis. Vt si religiosus apostatet, a regulam non obseruet, in quo contra iusticiam

agens mortaliter peccat. Septimo, rationis, aut simplicis p̄missionis. Votum quippe (ut dicunt doctores)

plus obligat iuramento: ita ut periuro probetur deterior voti transgressor.

Octauo, ex parte beneficiorum peccanti datur. Quia, vt dictum est, quo plura ac potiora q̄

super b̄nficia est sortitus: eo enormiora sunt eius peccata. Vnde quo deus peccantem diutius

que benignius vt conuertatur expectat: eo diutius iniquiora eius peccata redduntur.

prover. 18. assidua peccandi consuetudine: q̄ indurationem cordis ac obstinationem inducit. Quia, vt Salomõ scribit,

bit, p̄

bit, impius quum in profundum peccatorum ve-
nerit, contemnit. Decimo, ratione ætatis. Idem
nanque peccatum in senioribus vituperabilius,
quam in iunioribus iudicatur. Undecimo, ex
facilitate non peccandi, seu resistendi peccato.
Quem admodum in hominibus bonæ indolis gra-
uius est peccatum, quam in pronis ad vitia. Pro-
pter quod decimo quarto de ciuitate dei loqui-
tur Augustinus, Primum præceptum in paradi-
so tanto maiore iniusticia violatum est: quãto fa-
ciliori posset obseruatiã custodiri. In peccatis au-
tem eorũ qui bonæ sunt indolis, est maius de vo-
luntario, quoniam ab intrinseco minus impellun-
tur ad mala: ideo cæteris paribus grauius pec-
cant, præsertim quum & dei beneficijs infelicitate
abutantur, & ingratiore sint creatori. Ex his u-
nusquisque vitiorum suorum enormitatem per-
pendat, quoniam in quibusdam omnia uel pene
omnia ista peccatum grauantia concurrunt. In
quibusdam autem multa: in alijs pauciora. Ti-
bi autem charissimo meo vltimum horum singu-
larissime considerandum propono, ne præclara
tuæ indolis bonitate damnabiliter abutatis: sed
digno conatu virtutibus tanto vigilantius in-
nitaris: quãto facilius virtuosus effici vales. Quod
si feceris, deuotissimus & deo gratissimus eris. Si
vero te ipsum neglexeris, & vitijs locum præsti-
teris: magna vehementer erit iniquitas atque da-
mnatio tua. Vnde secundo de ciuit. dei dicit Au-
gustinus, Si quid in te laudabile naturaliter emi-
net: non nisi vera pietate (id est, cultu diuino) pur-
garur atque perficitur. Impietate autem disperdi-
tur & punitur. Prostre mo in omnibus præindu-
ctis aggrauatio ipsa peccati intelligenda est cæ-
teris paribus.

De enor